

Oponentský posudek diplomové práce Barbory Hušákové

Čeština jako cizí jazyk v předškolním zařízení

Téma, jímž se autorka ve své diplomové práci zabývá, se řadí k tématům v češtině zatím nepříliš prozkoumaným, jde však o téma nepochybně důležité, jehož důležitost navíc vzrůstá. K přínosům předkládané práce patří především to, že názorně ukazuje, jakou podobu může mít výuka češtiny jako cizího jazyka v současných mateřských školách, a činí tak na přehledném pozadí relevantních oficiálních dokumentů a s dobrou orientací v praktickém „provozu“ vzdělávacích zařízení daného typu.

V teoretické části autorka zdařile shrnula legislativní a další oficiální dokumenty týkající se vzdělávání (především v oblasti jazykových kompetencí) v mateřských školách a také většinu podstatných teoretických konceptů souvisejících s tématem, jako je integrace, inkluze atd. Teoretické výklady mohly být úžeji provázány s částí výzkumnou – volba některých témat (např. kapitola o programu Začít spolu) se čtenáři zdůvodní až v dalších částech práce. Autorka dosti zkušeně vybírá informace z odborné literatury a dalších zdrojů. Vytkla bych však to, že někdy jde o příliš rozsáhlé pasáže parafrázované z jednoho přehledového zdroje (např. Smolíková a kol., 2004, na s. 12–15 práce), přestože by bylo možné a vhodné příslušné informace čerpat ze zdrojů primárních (např. RVP jsou dostupné na stránkách MŠMT). Postrádám také alespoň stručné shrnující informace o psychologických, sociálních či jazykových a komunikačních specifiích dětí daného věku. O podobnou charakteristiku by např. bylo možné opřít některé výroky a některá fakta z výzkumné části týkající se heterogenosti zkoumané skupiny a rozdílů mezi dětmi ani ne tříletými a předškolními, schopnosti soustředit se a spolupracovat ve skupině, počítání do 10 či 20, znalosti barev atp.

Ve výzkumných částech (kap. 2–5) jsou přehledně představeny dvě mateřské školy a v nich probíhající (proběhlé) kursy. Oceňuji, že autorka si je vědoma problematičnosti možných zobecňujících závěrů z těchto případových studií. Zároveň si myslím, že dané případové studie byly dobře vybrány a nabízejí dosti plastický a informovaný vhled do současných podob kursů češtiny jako cizího jazyka v předškolních zařízeních a do fungování mateřských škol ve vztahu k dětem-cizincům vůbec. Kladně hodnotím též to, že z textu je zřejmá autorčina praktická zkušenost s daným prostředím a přestavovanými typy výuky. Ve výkladu bych doporučila více reflektovat to, že autorka je zároveň výzkumnicí i zkoumanou vyučující (např. se nabízí otázka,

nakolik jsou v podobné situaci identifikovány a reflektovány různé typy případných nedostatků týkajících se působení vyučujícího atp.). Za problematické pokládám, že v práci není uvedeno, jakým způsobem jsou některá zjištění podložena, což se týká především kapitol o pokrocích dětí, které se zdají být jen shrnutím dojmů autorky-vyučující. V práci také není žádná zmínka o tom, zda a jak byli o výzkumu informováni rodiče. Zpracování polostrukturovaných rozhovorů s ředitelkami mateřských škol pokládám za dobré, osobně bych více zdůraznila, že to, co ředitelky uvádějí, že dělají, může, ale někdy nemusí odpovídat reálné aktivitě ve škole.

V práci se bohužel objevují občasné pravopisné chyby a stylizační nedostatky.

Práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce, doporučuji ji k obhajobě. Navrhují hodnocení velmi dobře.

doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.